

Neznanka ameriških pošiljk v tržaškem prometu 1952

Promet v luki tvori samo del gospodarske dejavnosti v Trstu; vendar se v njem zrcali večidel dejavnosti mednarodnega pomena. Po tem prometu bi lahko sodili celoten razvoj tržaškega gospodarstva, ko bi razpolagali s podatki, ki bi nam povedali, kdaj gre za pravo trgovino, a kdaj samo za goli tranzit, se pravi za prehod blaga, ki samo potuje skozi Trst, ne da bi pri tem imela tržaški trgovci, industrije ali bankir kaj posla, oziroma zaslužka z njim. Ker že uradni podatki ne navajajo vrednosti blaga v prometu, bi morali vedeti vsaj, za kakšno vrsto blaga gre; količina sama ne zadostuje. Saj je navadno pri težkih predmetih (rudah, premogu itd.) manj zaslužka kakor pri lahkih (kavi, čaju itd.).

Toda ob koncu leta 1952 smo v zadregi celo glede razvoja prometa v luki. Po sami količini. Dolej so namreč bili objavljeni samo podatki za deset mesecev. Celotne podobe za leto 1952 si torej ne bomo mogli še ustvariti.

Ako vzamemo za osnovno statistične podatke Zvezneške vojaške uprave in Tržaške trgovinske zbornice, lahko ugotovimo, da je pomorski promet v prvih desetih mesecih znašal 3.559 milijonov ton, in sicer je bilo izkrcanega 2.743 milijona ton blaga, vkrcanega pa 816.000 ton. Uvoz je torej bil nad trikrat večji kakor izvoz.

Trst je preložen uvozne luke. To posebnost je imel še pod Avstrijo, vendar se zdaj razmerje med uvozom in izvozom slabša, se pravi, da napreduje je uvoz v razmerju do vsega prometa; saj je v prvih 10 mesecih dosegel kar 77% celotnega prometa. Uvoz po morju je leta 1913 dosegel 67% prometa po morju, leta 1950 68% in leta 1951 72%. Ni upanja, da bi podatki za zadnja dva meseca to razmerje med uvozom in izvozom mnogo popravili. Napredovanje uvoza in hkrati nazadovanje izvoza se je pokazalo že v letu 1951 ko je bil uvoz za 11,90% večji kakor v letu 1950, a izvoz za 4,99% manjši.

Nazadovanje izvoza skozi tržaško luko pomeni v bistvu zmanjšanje izvoza iz tržaškega zaledja in samega Trsta v čezmorske dežele. Samo podrobni podatki bi lahko pokazali, v kolikšni meri gre za zaledje in v kolikšni za Trst, oziroma cono «A». Med najvažnejše izvozne artikole sodi les. Za leto 1951 je bilo vkrcanega manj lesa kakor leta 1950 (381.000 ton nasproti 417.000 tonam). Tudi v letu 1952 je očitna težnja za nazadovanjem izvoza lesa; leta je bilo namreč vkrcanega n.p.r. v avgustu 22.552 ton (avgusta 1951 - 25.686 t), septembra 18.544 (11.858) in oktobra 20.534 (23.244) ton.

Najbolj očitno nesorazmerje med uvozom in izvozom se kaže pri državah, ki največ uvažajo, t.j. pri Siriji, Libanonu in Združenih amer. državah. Uvoz iz Sirije-Libanona je danes na prvem mestu zaradi naraščanja uvoza nafte za tržaške čistilnice. V tromesečju avgust - september - oktober 1952 se je ta uvoz skoraj podvojil nasproti letu 1951 in je znašal povprečno 76.000 ton na mesec.

Bolj zgovorno je omenjeno nesorazmerje pri ZDA: Uvozu iz ZDA v prvih desetih mesecih 1.069.504 stoji nasproti izvoz komaj 46.674 ton. To pomeni namreč, da je treba velik del tržaškega prometa pripisati pošiljkam iz ZDA, ki jih tržaško zaledje ne plačuje z izvozom, pač pa z ameriško pomočjo v najrazličnejših oblikah. To velja zlasti glede prometa z Avstrijo. S trgovinskega vidika ta pojav pač ni zdrav. Kaj pa ko te pošiljke prenehajo?

Promet z Jugoslavijo (po železnici) se je v tromesečju avgust - september - oktober dvignil iz 22.600 ton v letu 1952 in 14.312 v letu 1951; po morju je oktobra 1952 prispelo 4.000 ton blaga iz Jugoslavije (prejše leto samo 55 ton).

Vse kaže, da je pomorski promet skozi tržaško luko v letu 1952 prekosil promet v letu 1951. Ako računamo, da bo zadnja dva meseca, glede kakršnih se nimamo podatkov, znašal toliko kakor lansko leto, bi v vsem letu 1952 dosegel 4.253 milijona ton (leta 1951 3.724 mil. in leta 1913 3.450 mil. ton).

Ponavljamo samo gornje vprašanje: Kako dolgo bo trajala konjunktura z ameriški pošiljkami? Vprašanje je tudi, v kakšni meri se bodo v bodočnosti čutili v Trstu posledice naraščajoče konkurence severnih pristanišč.

(Ko je bil naš članek že napisan, so prišli v javnost podatki o luškem prometu v 11 mesecih l. 1952. Ti podatki ne izpremenijo celotne slike, ki smo jo podali v članku. V 11 mesecih je uvoz po morju dosegel 2.928.107 ton, izvoz pa 867.384 ton; uvoz predstavlja 77,2%, izvoz pa 22,8% vsega prometa po morju. Celoten promet (po morju in železnici) je v 11 mesecih znašal 6.425.482 ton; v primeru z letom 1951 je bil za 379.312 ton večji. Izvoz po železnici je dosegel kar 1.830.000 ton pač zaradi ameriških pošiljk.)

BOZICNI PRAZNIKI NA ANGLEŠKEM

Iz Londona poročajo, da so bili na tisti tudi v okrajih, kjer vlada brezposelnost letos večji kakor lansko leto. Živila so letos dražja kakor v prejšnjih letih. Večje je bilo povpraševanje po pisemskem papirju, po papirju sploh, po darilnih predmetih in igračkah. Slabša je bila prodaja pohištva, preprog in radijskih aparatov.

Genovežani zopet proti Trstu

Strah tudi pred konkurenco „Jugolinije“

Antonio Giordano pazljivo sledi pomorskemu razvoju na Jadranu in na Tirovskem morju ter se kot pomorski strokovnjak pogosto oglašuje v milanskem gospodarskem listu »24 Ore«. Razburja ga zlasti konkurenca »Jugoslovanske linijske plojbe«.

Ze 14. novembra se je list v dopisu iz Benetk vznemirjal, da sta med štirimi ladjami, ki so pripejale bombaž v novembru iz Egipta, bili dve jugoslovanski. V tem se jasno vidi nevarnost konkurence jugoslovanske mornarice, čeprav obsega še komaj nekaj stotisoč ton, piše list. »Jugoslovanske proge so vsekakor organizirane s kriterijem velike gibčnosti; zaradi tega je dana zanje velika možnost aktivizacije prometov.«

V članku »Težave za luški spozoraz med severom in Jadranom« (»24 Ore«, 26. novembra) ugotavlja Giordano, da se italijanska pristanišča ne morejo postavljati uspešno v bran proti konkurenci severnih pristanišč (Hamburg, Bremen, Anversa in Rotterdam), ker so sprta in v ostri medsebojni konkurenci. Poleg tega se vpliv Marseja čedalje bolj čuti in se razteza tudi na področje Genove, Benetk in Trsta; Marsej je znižal prevozne postavke.

Položaj italijanskih luk je danes težji kakor pred vojno, ker nima Italija več v svojih rokah Reke, da bi lahko vskladila promet Benetk, Trsta in Reke. Reka odvaja promet Trstu in Benetkam. Na Sredozemskem morju vdirajo nove proge s severa, kakor n. pr. v zadnjem času proga švedskega podjetja »Transmarina«, ki predstavlja zvezo med Neapljem in severnimi lukami. List poziva italijansko vlado, naj vodi politiko, ki bi omogočila Trstu spozoraz s sredozemskimi lukami. Bolj jasno povedano: Trst je treba popolnoma podrediti koristim italijanskih luk.

Ta misel je bolj jasno razpredena v drugem članku (»24 Ore«, 10. decembra). Tu podarja pisec, da je treba postaviti na trbiški progi (Trst-Videm-Trbič) še drugi tir in izboljšati progo čez Brenner, da bi se promet iz Bavarske usmeril na Jadranu, se pravi v Benetke. Giordano se vprav brije norca iz Trsta, ko piše: Vsak tovar bavarškega blaga, ki ga bodo Benetke vzele Hamburgu, izkoriščajoč svojo ugodno lego ob Jadranu, bo poiskal položaj Trsta v prometu z Avstrijo. Pisec torej odkrito priznava, da je treba z modernizacijo prog, kakor trbiške in brennerske pospešiti promet med Bavarsko in Benetkami. To se bo zgodilo lahko samo na škodo Trsta, ki ima direktno železniško progo z Monakovom (Trst-Jesenice-Belljak-Monakov).

Navedeni članek je pravzaprav bolj posvečen jugoslovanski konkurenci in jugoslovanski prometni politiki. List o čita Jugoslavijo, da je njena delegacija onemogočila ugoden zaključek nedavne železniške konference v Linzu s tem, da je delala težave glede železniške tarife za prevoz iz Trsta in Reke v Avstrijo. Po vsem tem je jasno, da v Beogradu imajo Jadransko vprašanje izključno za politično, ne da bi upoštevali njegovo gospodarsko stran. Ako bi radi dali prednost gospodarskim razlogom, bi Jugoslavija uvidela, da koristi konkurenca Reke Trstu ne samo severnim, temveč tudi črnomorskim pristaniščem.

Tik pred izdihom starega leta je svet obogatel za novo senzacijo: Stalin je izjavil, da je pripravljen sestati se z novim predsednikom ZDA, gen. Eisenhowerjem, da bi se dogovorila glede najbolj perečih vprašanj, ki danes kvarijo odnose med obema državama in tako onemogočajo pomiritev sveta. Ali gre za taktičen manevar ali je stvar resna, bo kmalu pokazala bodočnost.

Kmalu se bo tudi videlo, ali ima prav francoski general Pierre Carolet, ki je doslej poveljeval francoskim četam v zahodnem Berlinu in je ob odhodu dejal, da bodo Rusi zopet blokirali Berlin. Blokada se bo pričela, ko bodo dokončno potrdili pogodbo med Zahodno Nemčijo in zahodnimi evropskimi državami. Casnikarjem je izrazil mnenje, da nova blokada ne bo tako popolna, kakor je bila v letih 1948-49; to je privedlo do takšne zaostritve, da bi lahko izbruhnila vojna. Francoski general ne verjame, da bodo Rusi pričeli vojno zaradi Berlina. Prekinili bodo promet med vzhodnim in zahodnim delom Berlina, preprečili bodo tudi dovzelo žile z zahoda in onemogočili prebivalcem zahodnega Berlina potovanje v Zahodno Nemčijo.

Berlin je danes pravi otok, ki ga obkrojuje sovjetska zasedba, zahodne si-

Jugoslavija računa, da bo lahko sama prevzela avstrijski promet. Zato je dovolila temu prometu skozi Reko posebne olajšave in je menda zdaj sklenila zgraditi 10 novih tovornih ladij po 10.000 ton. S temi ladjami namerava jugoslovanska linijska plojba postaviti nove proge med državami onstran Sueskega prekopa in Severno, Srednjo in Južno Ameriko ter z Afriko. Jugoslavija bo odprla nove proge sporazumno z nemško in japonsko mornarico. (Insinucija, ki naj bi zbudila zlasti pozornost Angležev, je pač očitna).

Močnejša tuja konkurenca na Jadranu bo škodovala tudi Genovi, pravi pisec. Ako hoče Italija ohraniti svoje postojanke na Jadranu, mora najprej izločiti domačo konkurenco, se pravi konkurenco Benetk in Trsta, ki imata proti bližnjem Vzhodu nižje tarife kakor Genova; v ta namen bi morale Benetke in Trst stopiti v pool Tirovsko morje - Levant. Sklicevanje na predvojno moč mornarice jadranskih pristanišč — pisec čika očitno na tržaške zahteve po obnovitvi tržaške mornarice — ne zadostuje. Treba je realno presoditi današnji položaj Tako n. pr. Italija ne more več vplivati na tarifno politiko na progi Postojna-Trst. Ako hoče Italija pobiti konkurenco jugoslovanske mornarice, potem mora dati Benetkam in Trstu potrebne pomorske proge, Res, je pravi pisec, ita-

Jugoslovanski proračun za leto 1953

Znižanje izdatkov za obrambo

Odbor za gospodarski plan in finance Zveznega sveta Ljudske skupščine FLRJ je sprejel osnutek družbenega plana za leto 1953. V osnutku zveznega proračuna za leto 1953 sta postavki 178.425 milijonov din dohodkov in 229.100 milijonov din izdatkov.

Primanjkljaj v znesku 50.675 milijonov bodo krili iz razpoložljivih rezerv, doslej v letu 1952 kljub raznim težavam, ki so nastopile med letom, dosegel po načrtu določeno višino. Po družbenem načrtu je bil izvoz določen na 10 milijard dinarjev; 81% te vsote se nanaša na izvoz industrijskih proizvodov, 10% na kmetijske pridelke. Med temi zavzema hmelj 12%.

Med letom so se pojavile razne težave, tako da ni bilo upanja, da bo Slovenija lahko izpolnila določeno namero. V januarju je bila določena nova pariteta dinarja. Težava zaradi prehoda na nov devizni sistem so se čutili še v juniju. Cene na tujih tržiščih so padle; cena cinka je nazadovala skoraj za polovico. Prav tako je padla cena svinjskim kožam in steklu, dalje svinču. Zaradi tega je bilo treba izvoziti mnogo večje količine blaga, da bi se dosegla določena vrednost. Izvoz svinca so nadkrili za 75% po količini, toda po vrednosti samo za 44%. Les je v načrtu glavni izvozni artikel. Zaradi mrtvila na svetovnih tržiščih so nastopile težave pri izvozu lesa. Zato je bilo treba misliti na izvoz drugih vrst blaga. V planu je rubrika »razno bla-

darstvo namene 7%, od potrošnih kreditov pa 6%. V izjemnih primerih lahko minister za finance določi tudi nižjo obrestno mero. Nova obrestna mera velja od 1. januarja 1953.

Uspešen izvoz iz Slovenije

»Trgovinski pregled« (Beograd) poroča iz Ljubljane, da bo izvoz Slovenije v letu 1952 kljub raznim težavam, ki so nastopile med letom, dosegel po načrtu določeno višino. Po družbenem načrtu je bil izvoz določen na 10 milijard dinarjev; 81% te vsote se nanaša na izvoz industrijskih proizvodov, 10% na kmetijske pridelke. Med temi zavzema hmelj 12%.

Med letom so se pojavile razne težave, tako da ni bilo upanja, da bo Slovenija lahko izpolnila določeno namero. V januarju je bila določena nova pariteta dinarja. Težava zaradi prehoda na nov devizni sistem so se čutili še v juniju. Cene na tujih tržiščih so padle; cena cinka je nazadovala skoraj za polovico. Prav tako je padla cena svinjskim kožam in steklu, dalje svinču. Zaradi tega je bilo treba izvoziti mnogo večje količine blaga, da bi se dosegla določena vrednost. Izvoz svinca so nadkrili za 75% po količini, toda po vrednosti samo za 44%. Les je v načrtu glavni izvozni artikel. Zaradi mrtvila na svetovnih tržiščih so nastopile težave pri izvozu lesa. Zato je bilo treba misliti na izvoz drugih vrst blaga. V planu je rubrika »razno bla-

darstvo namene 7%, od potrošnih kreditov pa 6%. V izjemnih primerih lahko minister za finance določi tudi nižjo obrestno mero. Nova obrestna mera velja od 1. januarja 1953.

Uspešen izvoz iz Slovenije

»Trgovinski pregled« (Beograd) poroča iz Ljubljane, da bo izvoz Slovenije v letu 1952 kljub raznim težavam, ki so nastopile med letom, dosegel po načrtu določeno višino. Po družbenem načrtu je bil izvoz določen na 10 milijard dinarjev; 81% te vsote se nanaša na izvoz industrijskih proizvodov, 10% na kmetijske pridelke. Med temi zavzema hmelj 12%.

Med letom so se pojavile razne težave, tako da ni bilo upanja, da bo Slovenija lahko izpolnila določeno namero. V januarju je bila določena nova pariteta dinarja. Težava zaradi prehoda na nov devizni sistem so se čutili še v juniju. Cene na tujih tržiščih so padle; cena cinka je nazadovala skoraj za polovico. Prav tako je padla cena svinjskim kožam in steklu, dalje svinču. Zaradi tega je bilo treba izvoziti mnogo večje količine blaga, da bi se dosegla določena vrednost. Izvoz svinca so nadkrili za 75% po količini, toda po vrednosti samo za 44%. Les je v načrtu glavni izvozni artikel. Zaradi mrtvila na svetovnih tržiščih so nastopile težave pri izvozu lesa. Zato je bilo treba misliti na izvoz drugih vrst blaga. V planu je rubrika »razno bla-

darstvo namene 7%, od potrošnih kreditov pa 6%. V izjemnih primerih lahko minister za finance določi tudi nižjo obrestno mero. Nova obrestna mera velja od 1. januarja 1953.

Uspešen izvoz iz Slovenije

»Trgovinski pregled« (Beograd) poroča iz Ljubljane, da bo izvoz Slovenije v letu 1952 kljub raznim težavam, ki so nastopile med letom, dosegel po načrtu določeno višino. Po družbenem načrtu je bil izvoz določen na 10 milijard dinarjev; 81% te vsote se nanaša na izvoz industrijskih proizvodov, 10% na kmetijske pridelke. Med temi zavzema hmelj 12%.

Med letom so se pojavile razne težave, tako da ni bilo upanja, da bo Slovenija lahko izpolnila določeno namero. V januarju je bila določena nova pariteta dinarja. Težava zaradi prehoda na nov devizni sistem so se čutili še v juniju. Cene na tujih tržiščih so padle; cena cinka je nazadovala skoraj za polovico. Prav tako je padla cena svinjskim kožam in steklu, dalje svinču. Zaradi tega je bilo treba izvoziti mnogo večje količine blaga, da bi se dosegla določena vrednost. Izvoz svinca so nadkrili za 75% po količini, toda po vrednosti samo za 44%. Les je v načrtu glavni izvozni artikel. Zaradi mrtvila na svetovnih tržiščih so nastopile težave pri izvozu lesa. Zato je bilo treba misliti na izvoz drugih vrst blaga. V planu je rubrika »razno bla-

darstvo namene 7%, od potrošnih kreditov pa 6%. V izjemnih primerih lahko minister za finance določi tudi nižjo obrestno mero. Nova obrestna mera velja od 1. januarja 1953.

Uspešen izvoz iz Slovenije

»Trgovinski pregled« (Beograd) poroča iz Ljubljane, da bo izvoz Slovenije v letu 1952 kljub raznim težavam, ki so nastopile med letom, dosegel po načrtu določeno višino. Po družbenem načrtu je bil izvoz določen na 10 milijard dinarjev; 81% te vsote se nanaša na izvoz industrijskih proizvodov, 10% na kmetijske pridelke. Med temi zavzema hmelj 12%.

Med letom so se pojavile razne težave, tako da ni bilo upanja, da bo Slovenija lahko izpolnila določeno namero. V januarju je bila določena nova pariteta dinarja. Težava zaradi prehoda na nov devizni sistem so se čutili še v juniju. Cene na tujih tržiščih so padle; cena cinka je nazadovala skoraj za polovico. Prav tako je padla cena svinjskim kožam in steklu, dalje svinču. Zaradi tega je bilo treba izvoziti mnogo večje količine blaga, da bi se dosegla določena vrednost. Izvoz svinca so nadkrili za 75% po količini, toda po vrednosti samo za 44%. Les je v načrtu glavni izvozni artikel. Zaradi mrtvila na svetovnih tržiščih so nastopile težave pri izvozu lesa. Zato je bilo treba misliti na izvoz drugih vrst blaga. V planu je rubrika »razno bla-

darstvo namene 7%, od potrošnih kreditov pa 6%. V izjemnih primerih lahko minister za finance določi tudi nižjo obrestno mero. Nova obrestna mera velja od 1. januarja 1953.

lijanska vlada mora pripomoči k temu, toda nekaj mora dati iz sebe tudi sam Trst...

Glede strahu pred jugoslovansko konkurenco bi bila vsaka beseda z naše strani odveč. Izvajanje pisca predstavlja samo priznanje smotnemu vodstvu jugoslovanske mornarice. Povsem pravilna je opozoritev Giordana, da je treba računati z realnostjo. Prav te realnosti noče priznati italijanska prometna in gospodarska politika. V tej zvezi moramo vnovič opozoriti italijanske publiciste na izjavo tistega hamburškega špediterja na Dunaju, ki je odgovoril na italijansko pritožbo proti konkurenci severnih pristanišč in nemških železnic. »Ta konkurenca je prav tako naravna, kakor hočete vi, Italijani, čim dražje prodajati svoje limate Nemčiji. To je realnost, kakor je Reka realnost. Konkurenco je mogoče ublažiti samo z dejanskimi sporazumi; toda noben sporazum ni mogoč brez popuščanja tudi z druge strani! Vsiljevanje italijanske premoči mora vzbujati odpor in obrambo!«

Drugi del Giordanovih člankov predstavlja očitno odgovor na ostre proteste tržaške javnosti proti odvajanju novih tržaških ladij, zgrajenih predvsem s tržaškimi državnim denarjem in z Marshallovimi krediti, v Italijo in na proge, ki imajo za izhodišče italijanske luke.

gov predvidevala izvoz 226 milijonov din, v resnici pa je dosegla eno milijardo 140 milijonov dinarjev. Da bi dosegli plan, so začeli izvažati blago, na katerega ni prej nihče mislil, kakor n.p.r. razne kovinske odpadke, žlindro, odpadke stekla, pesek za livarne, zvonice za živino, aluminijev sulfat, žvepleno kislino, mramor, žagovino, gube, kostanj itd.

Računajo, da je izvoz Slovenije v letu 1952 dosegel višino, ki mu ga določa plan, čeprav je padla cena cinka, svinca, stekla in kožne galanterije.

JUGOSLOVANSKO-ITALIJANSKA POGODBA PODALJSANA

Trgovinska pogodba med Italijo in Jugoslavijo je bila podaljšana do konca leta 1953. Zadevni noti sta bili izmenjeni na italijanskem zunanjem ministrstvu.

JUGOSLOVANSKO - ŠVEDSKA POGODBA

V Stockholmu so bila zaključena pogajanja med Švedsko in Jugoslavijo, ki so se pričela 1. oktobra v Beogradu. Podpisan je bil zapisnik o imenavi blaga za čas od 1. oktobra 1952 do 30. septembra 1953 v višini 40 milijonov švedskih kron v obeh smereh. Jugoslavija bo izvažala trd les, cink, svince, feromangan, vino in drugo, uvažala pa bo papir, kroglične ležaje, posebno jeklo, valjane plošče, trde kovine, razne stroje in aparate.

V Ljubljani so zgradili pri mestnem podjetju »Zaga-Ljubljana« novo sušilnico za les. Na en kurilni agregat sta priključeni dve komori z zmogljivostjo po 17-25 kub. m žaganega lesa. Les sušijo pri toploti nad 120 stop. C. Sušenje traja 16-40 ur. Sušilnica je domač izum.

Slabša konjunktura v ladjedelnicah

Angleški listi poročajo, da je konjunktura ladjedelstva prešla svoje vrhunce in da zdaj pada. Leta 1951 so prejele angleške ladjedelnice za 3 milijone ton naročil, kar predstavlja delo za dve leti. Letos je bilo novih naročil samo za trejino v primeri z letom 1951. Kljub temu imajo ladjedelnice prepolno dela in bi gradile hitreje, ko bi bilo na razpogo dovolj jekla.

Letos bodo ameriške ladjedelnice dogradile celotno okoli 1.400.000 ton. Potrebno bodo več let, da izvršijo sedanja naročila, ki skupno znašajo 7 milijonov ton trgovske mornarice. Naročila so se zmanjšala predvsem zaradi pomanjkanja jekla, ker ne utegnejo ladjedelnice tako hitro graditi; zato odhajajo naročila na Japonsko, v Nemčijo in drugam.

SOVJETSKA LADJEDELNICE

V razdobju 1928-1941 so sovjetske ladjedelnice izdelale povprečno 400 do 600.000 ton ladij na leto. Okoli polovice je bilo brezmotornih čolnov za plovbo na rekah, 10 do 15% vojnih ladij in okoli 100.000 ton pomorskih ladij. Med drugo svetovno vojno je bilo 98 ruskih ladjedelnic uničenih; do leta 1949 so jih obnovili. Računajo, da znaša danes zmogljivost sovjetskih ladjedelnic dvakratno predvojno višino. Okoli polovice ladij je namenjenih plovbi po morju. Sovjetske ladjedelnice lahko zgradijo na leto 60 podmornic, 10 rušilcev in 2 križarki. Sovjeti še vedno nabavljajo ladje v inozemstvu.

VELIKA NAROCILA NEMSKIM LADJEDELNICAM

Naročila nemskim ladjedelnicam znašajo skupno 3 milijone t (nosilnosti 2,3 milijona ton). Naročenih je bilo 445 pomorskih ladij. Okoli 57% je naročil iz inozemstva.

Svetovna proizvodnja živega srebra

Odkar je Italija izgubila Idrijo, pridobiva živo srebro samo na področju Monte Amiata v Toskani. V letu 1949 je italijanska proizvodnja dosegla 35,6 procentov svetovne proizvodnje. Tako je prišla Italija na prvo mesto glede proizvodnje živega srebra. Leta 1950 se je proizvodnja dvignila na 1835 ton

in leta 1951 na 1.356 ton. Rudnik Monte Amiata je danes že tako opremljen, da bi proizvodnja lahko še dvignila, toda proizvodnja se ravna po izvozu; okoli 80% proizvodnje gre namreč v inozemstvo. Na svetovnih tržiščih pa ni konjunktura vselej ugodna. Združene države potrošijo polovico svetovne proizvodnje.

Proizvodnja je pred vojno (1939) dosegla v Italiji 2.315 ton; tedaj je Italija imela še idrijski rudnik. Leta 1942 je znašala 2.617, leta 1944 990, l. 1945 1.750, 1947 1.860 in 1948 1.313. Stevilo zaposlenih delavcev je znašalo leta 1939 2.070, leta 1947 2.439 in leta 1951 1.430.

Navajamo v odstotkih svetovne proizvodnje proizvodnjo posameznih držav (Statistike o proizvodnji v Jugoslaviji, ki je 3. na svetu — takoj za Španijo — nimamo pri rokah):

	1939	1945	1949
Italija	45,5%	19,4%	39,6%
Španija	24,8	31	28,6
ZDA	12,8	23,5	8,8
Mehika	5	12,6	—
Ostale drž.	11,9	13,5	23 *

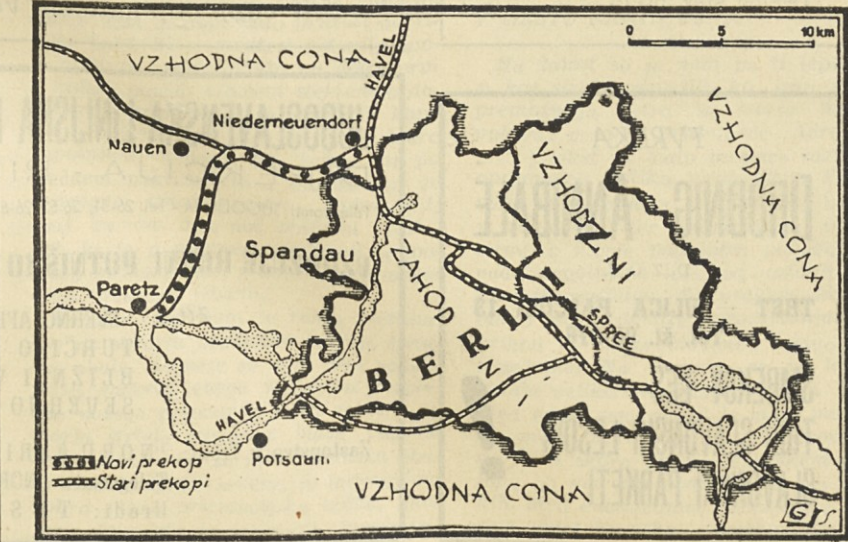
*) z Mehiko vred.

Zgrešeno je mnenje, da se živo srebro uporablja predvsem v vojaške namene. Tako so v Združene države leta 1950 potrošili v ta namen samo 0,5% živega srebra. Največji odstotek je šel za električne aparate (24,65%), 12,3% za zdravila, 9,20 za kmetijstvo, 6,46 za barve, 2,80 za zobno tehniko, 9,75% za razne aparate itd.

Med Jugoslavijo in Avstrijo

Koroški deželni glavar Wedenig je izjavil, da so Avstriji pri pogajanjih z Jugoslavlani v Pohorskem dvoru pri Mariboru dosegli 98% uspeh. Gre za vprašanje ureditve dvostanjske posesti, za posestva Korošcev na jugoslovanski strani. Slovenski vestnik poroča, da je mešana komisija doslej obpravljala 350 predlogov dvostanjskih. Ugodno je bilo rešenih 148 predlogov, 95 je bilo odvujenih, ostali so še nerešeni. Ugodno rešeni predlogi se nanašajo na zemljiško posest 874,8 hektar; dokončno odločenih je bilo zemljiške posesti za 584,2 ha.

Med razpravo o šolskem vprašanju je glavar izjavil, da bo deželna vlada odločala o obveznosti dvojezičnega pouka v koroških solah in ne bo dopuščala, da bi to vprašanje reševali po gostilnah. V Velikovo so namreč nekateri starši nemških otrok zahtevali, da bi njihove otroke oprostili obveznosti učenja slovenščine.

Mednarodna trgovina

Izvoz lesa iz Avstrije je v letu 1952 nazadoval

Doslej so znani uradni podatki o izvozu avstrijskega rezanega lesa samo za prvih 10 mesecev leta 1952, vendar v dunajskih poučenih krogih že krožijo podatki o celotnem izvozu v l. 1952. Trdijo, da je Avstrija leta 1952 izvozila okoli 2 milijona kub. metrov rezanega lesa. Izvoz rezanega lesa je leta 1951 dosegel 2.250 milijona kub. metrov, se pravi, da je izvoz v letu 1952 nazadoval za okoli 10 %. V strokovnih krogih trdijo, da je nazadovanje avstrijskega izvoza razmeroma manjše kakor v drugih državah. Razlogov za to je več; med njimi tudi okoliščine, da se avstrijski izvoz v l. 1950 in 1951 ni tako dvignil, kakor v drugih državah.

Napredoval je izvoz avstrijskega lesa zlasti v Nemčijo; od leta 1951 do 1952 se je dvignil od 174.000 na 550.000 kub. m. Glavni odjemalec avstrijskega lesa je še vedno ostala Italija, ki je kupila l. 1952 40% vsega avstrijskega izvoza. Dvignil se je izvoz v Francijo, in sicer od 157.000 na 180.000-190.000 kub. metrov.

Izvoz na trge Bližnjega vzhoda je bil različen. Prodaja v iranski prometu skozi Trst za proste dolarje in funte je nazadovala od 189.000 kub. m. v letu 1951 na 48.000 v letu 1952. Temu nasprotno, je kupčija z Grčijo ostala neizpremenjena; izvoz v Turčijo je napredoval od 33.800 v letu 1951 na 100.000 kub. m. v letu 1952. Izvedenici so mnenja, da je nazadovanje tranzitnega prometa skozi Trst kriv negoden tečaj šilinga. Ta okoliščina je pomagala jugoslovanski in češki konkurenci, ki se je tako usidrala.

Zelo je nazadoval avstrijski izvoz na severne evropske trge. Najbolj je nazadovala trgovina z Anglijo, ki je skoraj povsem mrtva. Izvoz v Britanijo nazadoval od 285.000 na 19.000-20.000 kub. m., se pravi, da je leta 1952 padel ne eno desetino. Izvoz v Holandijo je nazadoval od 312.500 na 80.000 kub. m.

Nemška poročila ugotavljajo povprečno nazadovanje cen med oktobrom in novembrom v Nordrhein - Westfalen, in sicer od 190,37 (21. oktobra) na 188,31 (21. novembra). Obrobjen les (Kantholz) je v južni Nemčiji dosegel ceno okoli 120 DM za kub. m., gradbeni les okoli 130 DM za kub. m. Cutji se pritisk ponudbe iz inozemstva.

TRENTO — Jelka: hlodi 15.200-17.200 lir kub. m.; tombante 30.500-32.300; jelelove deske I sort. 20x60 mm 45-47.000, II sort. 36.500-38.000, III sort. 25-800-26.800; jelovi stebri 26-28.000; tramovi po tržaškem običaju 14-16.000 lir kub. meter.

Macesen: hlodi 16.400-17.900; deske tombante 31.300-33.000; deske I sort. 20x60 mm 47-49.000, II 38-39.800, III sort. 25.500-26.700.

BOCEN — Jelka: hlodi dolž 4 m, premer 20 cm in več 14.500-18.000; deske tombante 26-30.000; deske I sort. 40-44.000, II sort. 33-36.000, III sort. 24-27.000; IV sort. 19-21.000; manjše mere 23-25.000; stebri 26-29.000; tramovi po tržaškem običaju 13-16.000.

Macesen: hlodi dolž 4 m, premer 20 cm in več 15-19.000; deske sort. 43-47

ATOM V KORISTNE NAMENE Atomska peč bo kmalu gnala ladje

(KENNETH FEARNSIDE IZOTROPSKI FIZIK ATOMSKEGA CENTRA V HARWELLU)

Uporaba atomske energije v angleški industriji še ni gospodarska perspektiva; vendar je izredno pomembna vest, da bodo v kratkem prav v Angliji zgradili prvo atomsko centralo za kar bodo izdali več kot milijon funtov šterlingov.

Para, ki jo bo ustvarjala vročina atomske peči, bo gnala turbine na paro ali plin, ki bodo na običajen način proizvajale električno energijo. Stroški energije, ki jo bodo proizvajali v trgovskem obsegu z atomskim postopkom v bližnji bodočnosti — ki je mnogo nižja, kot se splošno misli — gotovo ne bodo večji in mogoče celo nižji, kot so sedaj. Čeprav bo atomska centrala stala trikrat toliko kot navadna električna centrala, se bo pa potrošnja goriva zmanjšala na eno tretjino; računa jo namreč, da bo treba atomsko gorivo nadomestiti samo vsakih 15-30 let.

V atomski centrali bodo sedanje peče na premog in koks zamenjale atomske peči. Prihranek premoga bo torej že sam v nemalo pomoč britanski industriji, ker bo s tem na razpolago več premoga za izvoz in industrijo. Pomisliti moramo samo, da narašča poraba premoga v angleških centralah tako naglo, da bo od leta 1960 nadalje predvidoma potrebnih 13 milijonov ton na leto več.

Atom, prilagojen industrijski uporabi, pa postaja tudi sicer vedno bolj važen v razvoju virov Britanske skupnosti. V Avstraliji in Južni Afriki bodo na primer atomske centrale lahko črpale vodo, ki je potrebna za namakanje puščajnih področij. S tem bodo ogromne nerodovitne predele spremenili v plodno zemljo. V bodočnosti, ki je že na vidiku, bodo vozile velike čezatlantske ladje, kot sta »Queen Mary« in »United States«, na pogon z atomsko energijo. Ze danes se na prostoru, ki zavzema samo nekaj kubičnih decimetrov, postavi atomsko peč, s katero lahko plove 10.000 tonska ladja leto dni, v ta namen bi stalo potrebno gorivo okoli 30.000 lir in bi ne bile potrebne nikake naknadne dobave. Res mora biti atomska peč zavarovana v betonski celici z dva metra debelimi stenami; zaradi teže te celice pa ni treba biti v skrb, ker je na 10.000 tonski ladji določenih okoli 3.000 ton za stroje in gorivo. Atomska peč pa skupno z varnostnimi napravami ne bi tehtala več.

Danes je Anglija največja izvoznica derivatov atomske energije, tako zlasti radioaktivnih izotopov in njihovih sestavin, s pomočjo katerih je bilo mogoče izdelati mnogo novih nad vse koristnih instrumentov na medicinskem, poljedelskem, industrijskem in znan-

tisoč, II sort. 33137.000; III sort. 23-26 tisoč IV sort. 16-20.000; manjše mere 17.500-24.000; stebri 26.500-30.500.

Kupčija z drvmi pokvarjena

Jugoslovanska drva stanejo danes 850-900 lir sto fco vagon Sežana, neocarinjena. Cena je torej ostala neizpremenjena tudi sredi zimske sezone, ko se drva navadno podražijo. K tej je treba dodati carino 13%, prevozne stroške, kakor tudi dobiček grosista in detaljista pa dobimo ceno na drobno okoli 1.500-1.550 lir za drva, postavljena dom v Trstu. Po vsem tem so tudi cene na drobno ostale v Trstu tudi sredi sezone še vedno neizpremenjene.

Na ceno drv vpliva seveda cena premoga in koksa. Črni (poljski ali nemški) premog stane danes okoli 15.000 lir tona na debelo, medtem ko stane koks okoli 21.000 lir tona. Cena premoga kakor tudi koksa je letos nižja kot lanske leto; koks je n.p.r. lanske leto stal 23-24.000 lir tona. Grosisti niso zadovoljni s takšnim razvojem trga. Zaradi nenavadnega pojava — da so namreč cene sredi sezone šibke in negotove — se težko odločijo za večje nabavke. Današnjega položaja niso krive samo omenjene okoliščine (nižje cene premoga in koksa). Krivdo za to nosi predvsem neenoten nastop jugoslovanskih izvoznikov. Predvsem je bila cena v I polletju postavljena previsoko (okoli 1.000 lir sto fco Sežana); nekaj nenavadnega je, da je bilo treba iz tega razloga znižati ceno pozneje ob pričetku prave sezone. Temu se je pridružil še neenoten nastop jugoslovanskih izvoznikov. Manjša jugoslovanska podjetja so namreč pričela ponujati manjše količine po nižjih cenah. Te manjše količine so takoj pograbili improvizirani trgovci v Trstu, ki so se pogosto zadovoljili tudi z malenkostnim zaslužkom, večših tudi z 1%, in tako potisnili ceno navzdol. Na trgu je tako nastala negotovost. Večji uvozniki trdijo, da solidna trgovina ne more delati s tako malenkostnim zaslužkom; potreben je minimalen pribitek 5%, ako hoče podjetje vzdrževati ves poslovni obrat z osebjem. Iz teh razlogov so večji uvozniki zavzeli rezervirano stališče in se ne morejo odločiti za večje nabavke sredi zime. Splošno je Trst precej založen z drvmi.

SPOR ZARADI CENE ROTACIJSKEGA PAPIRA V AVSTRIJI

V spor zaradi cene rotacijskega (čapskega) papirja se je vmešala tudi vlada. Priporočila je založnikom lista, naj sprejmejo 15% povišanja cene; na to ceno (302 šil.) bi industriji dovolili 4% popusta. Med tem časom je nastal med industriji razdor, tako da je neko podjetje (Croellwitz-Obermuelh) ponudilo papir po 260 šillingov, to je za 2 šilinga izpod stare cene.

ANGLESKI AVTOMOBILI CENEJSI

Tvrdba Standard Motor Company je znižala ceno za limuzino 18 konjskih sil »Vanguard« za 124 na 794 funtov (v ceno je vključena pristojbina 66 2/3 purchase tax). Podjetje je napovedalo izdelavo novega majhnega avtomobila 8 konjskih sil. Znižane so bile tudi cene avtomobilskih obročev, in sicer za 10%; prvo znižanje 7 1/2% je bilo izvršeno v aprilu.

stvenem področju. V Harwellu izdelajo zdaj 12.000 skupin radioaktivnih izotopov na leto. Od teh so letos poslala 4.000 skupin v 37 raznih držav. Za prevoz uporabljajo posebne posode, ki preprečujejo škodljivo izžarevanje. Ker je v določenih primerih življenjska doba izotopa zelo kratka, jih čisto prevažajo z letali; posode z njimi namrečajo na koncu letalskih kril, zaradi česar se izžarevanje skoraj ne občuti in odpade s tem potreba težkih varovalnih oklopov. Zato je prevoz izotopov z letali za 60% cenejši kot navaden prevoz.

Radioaktivne izotope že uporabljajo v industriji v Yorkshiru in drugje v Angliji. V tovarnah, v katerih nastaja statična elektrika in s tem požarna nevarnost, se z uporabo izotopov odstranjuje električni naboj, kar je zlasti važno v tekstilni industriji. Nadvse koristni so se pokazali izotopi tudi v radiografiji; aparati, ki so potrebni za uporabo izotopov, so mnogo cenejši in enostavnejši kot aparati za navadno rentgenske žarke; s temi novimi aparati lahko fotografirajo najraznovrstnejše stvari, od notranjosti telefona do ustroja rastlinskega lista.

IMPEXPORT

TRST - UL. CESARE BATTISTI ŠT. 23
TELEFONI 44-208-92-250

Želi uspeha polno novo leto!

IZVOZNO-IZVOZNO PODJETJE

D. PERIC
TRST - UL. XXX OTTOBRE 8 - Tel. 29-812

Želi cenjenim dobaviteljem in odjemalcem
uspeha polno novo leto!

TVRDKA
A. PIZZI
UVOZ KOŽ, USNJA IN IZDELKOV IZVOZ
TRST - ULICA XXX OTTOBRE 18 - - TEL. 74-86
Želimo cenj. dobaviteljem in odjemalcem mnogo uspeha v novem letu 1953!

PRED SESTANKOM DRŽAVNIH GLAVARJEV

Dopisnik ameriškega lista »New York Times« je vprašal Stalina, ali je pripravljen sestati se z novim predsednikom Združenih držav, da bi se omilila napetost v svetu. Stalin je odgovoril: »Jaz ugodno gledam na ta predlog«. Na zadevno vprašanje je Stalin tudi odgovoril, da se vojna med Združenimi ameriški državami in Rusijo ne more imeti na neizbežno in da bosta ti dve državi še dalje živeli v miru. Američani bodo proučili ta predlog. V Beogradu so mnenja, da gre za navaden manever sovjetske zunanje politike.

Predsednik angleške vlade Winston Churchill se bo te dni na poti v Jamajko ustavil v New Yorku, kjer se bo sestal z novim predsednikom ZDA. Nato odpotuje v Washington k sedanjemu predsedniku Trumanu, ki ostane na vladi še nekaj tednov.

ODKLONITEV JUGOSLAVIJE

Jugoslovanska vlada je odbila predlog italijanske vlade, da bi Mednarodno sodišče v Haagu obravnavalo jugoslovansko politiko v coni B Svobodnega tržaškega ozemlja. Jugoslovanska vlada je mnenja, da je treba iskati rešitev tržaškega vprašanja v medsebojnih razgovorih v duhu mirovne pogodbe. Po njenem mnenju hoče Italija s svojim predlogom samo prikriti dejansko postopno priključevanje anglo-ameriške cone k Italiji, ki je v polnem teku zlasti po podpisu londonskega sporazuma maja meseca 1952. Prav ta okoliščina najbolj otežuje sporazumevanje.

ELEKTRIFIKACIJA PROGE REKA-ZAGREB

Elektrifikacija železniškega vozla Reka-Sušak v dolžini 6 km bo te dni dokončana. Stroški znašajo 110 milijonov dinarjev. Gre za začetek velikih del na elektrifikaciji proge Reka-Srpske Moravice-Zagreb.

DENARJA NI

V zadnjem času se v Trstu čedalje bolj čuti pomanjkanje denarja. Deloma je to v zvezi z razvojem gospodarskih razmer, deloma pa s finančno politiko italijanske vlade, ki hoče zaščititi liro. Precejšnjo količino denarja v obtoku bo gotovo absorbiralo novo italijansko državno posojilo. Nekatere banke, ki so doslej obrestovale vloge po 1,5%, so na tiem dvignile obresti na 3-4,5%, samo da bi privabile vloge.

PADEC FRANCOSKEGA FRANKA

Predsednik francoske vlade Pinay, ki se je precej čedadržal na površju, je moral tik pred raznimi odstopti. Ko je borza pričakovala, da mu bo vendar izglasovana zaupnica v ljudski skupščini, je zlato nazadovalo od 502 na 449 frankov za gram; toda po odstopu vlade je zlato skočilo kar za 524 frankov. Niti po praznikih se frank ni več popravil. Dolar je v Parizu poskočil od 406 na 420 frankov. K padcu franka je tudi pripomoglo napredovanje zlata v Tangerju (od 37,15 na 37,35 dolarja za unco); proti koncu prejšnjega tedna se je cena ustalila okoli 37,30 dolarja za unco.

LIMONE IN POMARANČE

CATANIA — Limone 60 lir kg domače proizvodnje, iz Siracuse 62-63 lir za kg; pomaranče »tarocchi« 75-80 lir, bele 34-35; mandarini 35-55 lir kg. Ameriški lesniki 700 lir kg neoluščeni, oluščeni 1.400.

MAURO FISCHER

poznana stara trdka kupuje kune, belice in zlatice. Plača najvišjo dnevno ceno.

Trst, ul. Pietà št. 24, tel. 93134
Obilo uspeha v novem letu

Trgovina z lesom na drobno in debelo

MOŽE VLADIMIR

Skladišče in pisarna: Trst, Ulica Boccaccio št. 1 - Tel. 31-496
Bogata izbira desk mehkega in trdega lesa, vezanih plošč in furnirja

Cene ugodne!

Jestvine

HROVATIN CIRIL

Briščki št. 9

Elektro-inštalacijsko podjetje

AMBROŽIČ MILAN

Trst, Ulica Boccaccio št. 10

Sprejemamo vsa popravila in naročila za nove inštalacije vseh vrst električnih napeljav

Pokličite našo telefonsko št. 29-322

Se priporočamo!

Drogerija

SCHIEIMER TEDY

Trst - Barkovlje, ul. Cerreto št. 2
Tel. 28-641

Cenjenim odjemalcem
srečno novo leto!

Gostilna

MAKS HMELJAK

Cenjenim gostom in znancem želimo
srečno novo leto!

Trst, ul. Crispi 33

GOSTILNA

FURLAN

Repentabor št. 19

Točimo prvovrstna domača, vipavska in istrska vina in kraški teran - Prvovrstna kuhinja - Točna postrežba

SOCIETA' ANONIMA DI COMMERCIO

S. p. A.

UVOZ - IZVOZ

TRST - UL. ROMA 30/II
TELEFON 72-59

Trgovci, jestviničariji, mesariji, peki!

PAPIR

vseh vrst za ovoje
slamnat, sivi, pergamin
vrečice in drugi

naročajte pri trdk:

PAPYROS

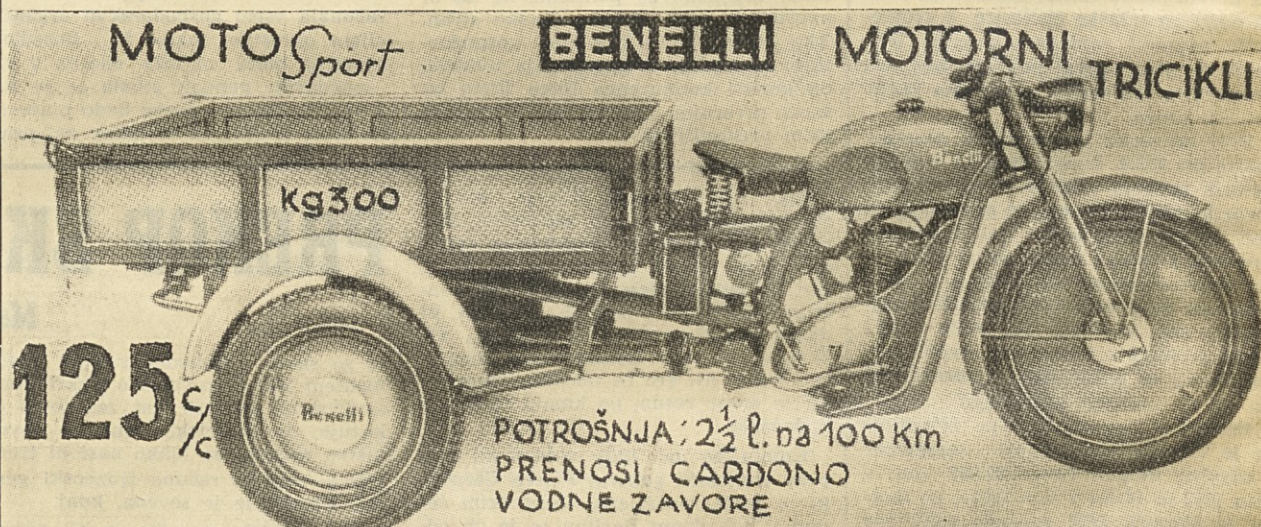
TRST - UL. F. Severo št. 10

Kličite telefonsko št. 64-53

Kvalitetno blago - Nizke cene

Dostavljamo na dom!

Edino tricikelj BENELLI za ekonomično izkoriščanje poslov!

Zastopnik za Trst in podeželje: CIANI cav. ANTONIO & FIGLIO
Trst - Trieste - Via della Tesa 4 - Tel. 96-114

PETELIN & PELIKAN

UVOZ - IZVOZ
VSEH VRST LESA
IN PARKETOV

PRODAJA NA DEBELO

IN NA DROBNO

Trst, ul. Tor San Piero št. 22
Telefon št. 50-15

TVRDKA

DROBNIG ANNIBALE

D. Z. O. J.

TRST - ULICA PASCOLI 13
Tel. št. 90-978

SMREKOV LES
TRDI SLAVONSKI LESOVI
SLAVONSKI PARKETI

GOSTILNA SIMONIČ

OPČINE - NARODNA ULICA ŠTEV. 39

želi cenjenim gostom, znancem in prijateljem srečno novo leto!

UVOZNO IN IZVOZNO PODJETJE

KARIŠ VLADIMIR

Trst - Ulica Ireneo della Croce 3/IV. - Tel. 434-98

Priznana krojaška delavnica za dame in gospode

Košuta Stanislav

se priporoča in želi cenjenim klientom polno uspeha v novem letu 1953!

Trst, ul. Raffineria št. 5

Telefon št. 95-498

DRUŠTVENA GOSTILNA

Opčine, Proseška ulica št. 39

Želimo vsem cenjenim gostom, prijateljem in znancem
srečno novo leto!

Autopodjetje

Autovie Carsiche

Trst - Ulica Sergio Laghi št. 3

želi vsem cenj. klientom srečno in veselo novo leto!

Kavarna - Bar

„ADRIA“

želi cenjenim gostom srečno novo leto!

Se priporoča lastnica FORNASIERI ALBINA
Ulica Murat št. 6 - Tel. 29-480

F. SPADARO

SPEDITERSKA TVRDKA

SPECIALIZIRANA V LESNI STROKI

TRST - TRIESTE

VIA GHEGA ŠT. 2 - TEL. 57-85 IN 31-0-87
SCALO LEGNAMI - SERVOLA - TEL. 96-8-47
SCALO LEGNAMI - PROSECCO

PONTEBBA

VIA MAZZINI 49 - TEL. 59

POŠTNI PREDAL 184

TELEGR.: SPADSPEDIT

vošči svojim odjemalcem veselo in srečno novo leto!

GOSTILNA

“EX USSARO,”

Filipčič Ivan

SE PRIPOROČA CENJENIM ODJEMALCEM

IN VOŠČI VESELO IN SREČNO NOVO LETO!

TRST - UL. CARDUCCI ŠT. 41

vestnik SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA

Sodni stanovanjski izgoni odloženi

Z ukazom št. 192 z dne 18.XII.1952 se izvršba sodnih odločb, ki odrejaajo prisilno izpraznitev stanovanjskih prostorov v občini Trst, odloži do 30. junija 1953.

Odložitev omenjene izvršbe ne velja za naslednje primere prisilne izpraznitve stanovanjskih prostorov:

- izpraznitve, ki temeljijo na izvršilnem naslovu, izdanem pred 1. januarjem 1951;
- izpraznitve na podlagi sodne ali izvensodne poravnave, s katero se je zavezanca stranaka izrecno odrekla prejšnjim in bodočim izjemnim zakonskim ugodnostim;
- izpraznitve zaradi neplačane najemnine; če se v takem primeru ponudi plačilo najemnine, se sme dovoliti odložitev izpraznitve za največ tri mesece;
- izpraznitve izrečene zaradi nemožnosti ali drugih težkih kršitev najemne pogodbe, ugotovljenih s sodno odločbo proti zavezanca starniki;
- izpraznitve zaradi protizakonite zasedbe stanovanja ali zaradi zasedbe brez pravnega naslova, razen če se je zasedba izvršila zaradi posledic vojnih dogodkov ali izselitve iz ogroženih krajev, ki še vedno obstojajo;
- če se izpraznitev nanaša na najemno razmerje nastalo po 28. februarju 1947;
- če gre za opremljene sobe, ki se dajejo v najem na podlagi policijske licence;
- če se ponudi zavezani stranki odškodnina, ki jo ima za primerno sodnik, ki odreja izpraznitev.

Predpisi o praznikih

Z ukazom ZVU št. 189 z dne 9. decembra 1952 so nanovo določeni dnevi, ki veljajo za splošne praznike. Ti dnevi so:

25. Aprila - obletnica rojstva Guglielma Marconija
1. maja - praznik dela

KRONIKA

ZAHVALA ZA VOŠILA

Uredništvo in uprava »Gospodarstva« se zahvaljujeta vsem, ki so jima po kakršni koli poti izrazili božična in novoletna voščila. Še enkrat mnogo sreče v novem letu doma in na delu!

VOŠILO BETFOR

Poveljstvo angleških zasedbenih čet »BETFOR« pošilja po »Gospodarstvu« iskrena voščila vsem bralcem v novem letu.

KOLIKO STANEJO BEGUNCI

Mario Polla, tržaški dopisnik videmskega lista »Messaggero Veneto«, se vznemirja v svojem dopisu »Begunsko breme« zaradi velikih stroškov, ki jih ima vojaška uprava v vzdrževanju begunskih taborišč na Trškem. V II. polletju 1950 je iz državnega proračuna šlo v ta namen 144.250.000 lir, v I. polletju 1951 287.500.000 in za I. polletje '53 bo menda določenih okoli 300.000.000. Po pisčevem mnenju je treba prenehati s financiranjem begunskih taborišč, v katerih so begunci raznih narodnosti iz Jugoslavije; skrbeti je treba samo za Italijane. Drugi naj gredo po svetu, ker ni tu dela zanje.

Po zadnjem poročilu generala Wintertona je bilo ob koncu leta 1951 v taboriščih 4.218 oseb. V zadnjem času je izseljevanje iz Trsta v popolnem zastoj. Nekateri begunci čakajo že po več let na izselitev in sanjajo o deveti deželi. V letu 1951 je prispelo v Trst 5.587 italijanskih optantov iz Jugoslavije. Poročilo gen. Wintertona ugotavlja, da se je večina teh nastanila pri prijateljih in sorodnikih v Trstu ali pa v prostorih, ki jim jih je pripraviła italijanska vlada. Če se dodamo število novih priseljencev iz Italije, dobimo razlago, zakaj je v Trstu toliko ljudi brez posla in zakaj vlada še vedno stanovanjska tiska pri vseh milijardah, ki so bile izdane za nova stanovanja.

BORZNI AGENTI

Izbrano je bilo novo vodstvo tržaških borznih agentov za razdobje 1953 - 54. Komite je sestavljen takole: dr. Giorgio Rizzardi - predsednik, Elio Natalia - podpredsednik, Mario De Giovanni in Bruno Visintin - člana.

VI.

ZAKAJ DREVINI SPREMILAJO LADJO

Mirno plovemo blizu obale. Za seboj smo že pustili mesto Bona in malo kasneje še Philippeville; obe luki ležita v prijaznih zalivih. Že delj časa nas spremlja številna jata delfinov, veselo poigravajoč se pred kljunom ladje. Trije izmed njih tedaj gotovo niso ni ti skitli, da bo njihova fotografija karneje v Buenos Airesu vzbujala pozornost na neki fotografski razstavi in tudi osvobodila prvo nagrado. Zanimivo je opazovati te hitre plavalce, ki ure in ure spremljajo ladjo na njeni poti. V razliko od morskih psov se pri tem združujejo izključno ob kljuna ladje; smoter njihovega spremljanja torej ni lov za hrano, temveč prav drugega izvora. Opazil sem namreč, da se radi mudijo na višini penetege se vala, ki ga vsled brzine ladje povzroča njen kljun. Znano je, da se na hrbi, večjih rib sčasoma nabere nešteto parasitov, ki imajo majhnim algam podobno obliko. Ko sem med tem opazoval jato delfinov opazil, da se poedini večkrat popolnoma približajo kljuna ladje in se s svojim hrbtom vanj tudi odrgnejo, sem prišel do zaključka, da se tako skušajo otresti svojih zajedcev, bodisi z neposrednim drgnjenjem ob prednjo statvo ladje ali pa v močno deročem toku vala, ki ga povzroča brzina ladje.

Naslednjega dne je veter polagoma začel spremenjati svojo smer in se je proti večeru spremenil v močan jugozahodnik. Da čim bolje izkoristimo po-

2. junija - praznik pomladi
4. november - praznik jeseni
Kot splošni praznik je torej izpadel 25. julij - padec fašizma.

Davčne prijave

Opozarjamo člane, da so glasom veljavnih zakonskih predpisov dolžni, da izvrše sledeče prijave radi odmere davkov:

- 1) Prijava dohodkov v letu 1952 — prijava Vanoni — radi odmere davka na zgradbe, dohodninskega davka (R. M.) in dopolnilnega davka (complementare). Rok za predložitev te prijave je do 31. marca 1953.
- 2) Prijava prejemkov uslužbenec v letu 1952 radi omere dohodninskega davka na plače (R.M. cat. C/2). Rok za predložitev te prijave je do 31. januarja 1952.
- 3) Prijava kosmatega dohodka v letu 1952 radi omere davka na poslovni promet (IGE). Ta obveznost se tiče onih podjetnikov, ki plačujejo davek na poslovni promet v pavšalni izmeri t.j. trgovine na drobno, krčme in gostilne, obrtniki, turistične pisarne, profesionalisti. Rok za to prijavo je do 28. februarja 1952.

Članom priporočamo, da se glede vseh omenjenih prijav obrnejo na tajništvo Slov. gosp. združenja, kjer bodo dobili vsa potrebna pojasnila in navsote. Tajništvo jim bo tudi sestavilo in vložilo prijavo.

Podaljšanje najemnih in podnajemnih pogodb

Z ukazom ZVU št. 190 z dne 18. decembra 1952 so bile najemne in podnajemne pogodbe, ki so bile z ukazom št. 188 z dne 19.XII.1951 podaljšane do 31. decembra 1952, znova podaljšane do dneva, ki bo določen s kasnejšim ukazom.

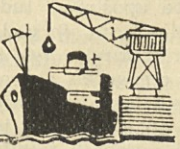
Prijava uslužbenecv uradu za delo.

Opozarjamo člane, da so dolžni da do 15. januarja t.l. predložijo Uradu za delo v Trstu seznam vseh uslužbenecv, ki so pri njih bili zaposleni na dan 31.

dec. 1952. Za vsakega uslužbenca treba poleg osebnih podatkov navesti datum nastavitve in kvalifikacijo.

Sporazum med jestvinarji in drogeristi

Med prodajalci jestvin na drobno in med drogeristi se že več let vleče spor, ker prodajalci jestvin prodajajo artikole, ki spadajo pravzaprav v drogerijo in obratno. Strokovne organizacije so pred kratkem, tudi na pritisk higijenskega urada, dosegle sporazum, ki v glavnem določa sledeče:

PROMET v pristanišču

Med 13. in 23. decembrom se je ladijski promet skozi tržaško pristanišče gibal takole:

TRZASKE IN ITALIJANSKE LADJE

»Barietta« je priplula iz Carigrada z 93 t blaga in se vrnila s 185 t blaga. »Enotria« je prispela iz Bejruta s 424 t blaga in odplula v Bejrut natovorjena. »Indianas« je priplula iz Sidona 8213 t mineralnega olja in se vrnila prazna. »Priplule so: »Altalica« iz Porti Arthura z 9753 t žita, »Lorenzo Onorato« iz Splita prazna, »Patrizia« iz Carigrada z 239 t blaga, »Aristide« iz Sitije s 85 t blaga, »Altaira« iz Trebizonda s 179 t blaga, »Saraga« iz Benetk prazna, »Treviso« iz Carigrada s 1687 t blaga, »Otranto« iz Carigrada z 230 t blaga, »Chioggia« iz Bejruta s 1136 t blaga, »Portorose« iz Benetk prazna, »Andrea Contarin« iz Benetk prazna, »Francesca« iz Genove z 218 t blaga, »Bice« iz Iskenderuna z 2116 t blaga, in »Triton Mario« iz Brindisija prazna. **Odplule so:** »Motia« v S. Antioce prazna, »Asteria« v Ravenna natovorjena s min. oljem, »Aurora« v Sidon prazna, »Maria Carla« v Malto s 535 t blaga, »Loredana« v Carigrad s 405 t blaga, »Lamone« v Carigrad natovorjena, »Teresa Cosulich« v Casablanca s 502 t blaga, »Alessandro C.« v Aleksandrijo natovorjena, »Resia« v Pirej natovorjena, »Tergeste« v Združene države prazna, »Aldeberan« v Sibenik s 1045 t lesa, »Rosario« v Aleksandrijo s 1050 t lesa, »Timavo« v Bombaj s 180 t blaga, »Maria Luisa R.« v Bari prazna in »Assiria« v Città del Capo natovorjena.

AMERISKE LADJE

»Liparia« je priplula iz Filadelfije z 9641

RADIO SERBO

TRST - UL. CASSA DI RISPARMIO 8 - TELEFON 87-43

RADIO APARATI

DELAVNICA ZA VSAKOVVRSTNA POPRAVILA
VELIKA IZBIRA GRAMOFONSKIH PLOŠČ
Operne arije, solospeli v več jezikih, plesni komadi itd.

PLAČILNE UGODNOSTI

Radiovalmaura

RADIOAPARATI - ŠIVALNI STROJI

Radio: TELEFUNKEN - MINERVA - UNDA - CGE - IRRADIO

Cene ugodne!

Prodaja na obroko

Donda

UVOZ - IZVOZ

USTANOVLJENA LETA 1887

TRST - LARGO BARRIERA VECCHIA ŠTEV. 5-6

KOŽE - ČEVLJI - PRIBOR
STROJI ZA TOVARNE ČEVLJEV

Prodajalci jestvin na drobno se odpovedo prodaji sledečih artiklov: varekna, lugovina, soda, pesek za čiščenje posode, žica za čiščenje posode, čistilni papir, luščilni vosek za parkete, profumirana mila, profumi vseh vrst, mila v prahu, razna čistilna sredstva za kovine. Z druge strani se drogeristi odpovedo prodaji sledečih artiklov: čaj, kakao, pudingi, sirupi, mled, sladkarije vseh vrst. Te medsebojne omejitve, ki dajejo nasprotni stranki ekskluzivo za prodajo, bodo stopile v veljavo tri mesece potem, ko bo predsedstvo cone izdalo tozadevni odlok.

Sporazum se nanaša le na občino Trst, vendar so izključene vasi v zgornji okolici Trsta.

t premoga in odplula v Livorno prazna. »Margaret Browne« je priplula iz Corpus Christa 3125 t blaga in odplula v Združene države, »Excellencia« je prispela iz New Yorka z 2375 t blaga in odplula v Benetke prazna, »Excellera« je prispela iz New Yorka s 440 t blaga in je odplula v Združene države natovorjena. **Priplule so:** »Seasplendor« iz Galvestona z 2060 t blaga, »Norman Lykes« iz Savannaha s 378 t blaga in »T. J. Stevenson« iz Norfolk-a z 8206 t blaga. **Odplula je:** »Wester Rauchera« v Pirej s preostalim tovorom.

Panamške: »Germaine« je priplula iz Banias s 7031 t mineralnega olja, »Georgia« je odplula v Perzijski zaliv prazna in »Jonian Explorer« na Reko prazna. **Nemska ladja** »Konsul Sartaria« je priplula iz Casablance 947 t pomaranč in se vrnila v Casablanca prazna. **Norveška ladja** »Eling Haven« je prispela iz New Yorka s 120 t blaga in je odplula v Bejrut s preostalim tovorom. **Holandska ladja** »Atlas« je priplula iz Amsterdam s 105 t blaga in se vrnila v Amsterdam s 100 t blaga. **Belgijska ladja** »Irene Maria« je odplula v Casablanca natovorjena. **Španska ladja** »Castillo Belves« je odplula v Huelvo prazna. **Grška ladja** »Aristodem« je priplula iz Pireja prazna.

JUGOSLOVANSKE LADJE

»Zagreb« je priplula iz Aleksandrije s 100 t blaga in je odplula na Reko natovorjena. »Skopje« je priplula iz Benetk prazna.

Napovedan je prihod naslednjih ladij: »Makedonija« 5. januarja, »Kozara« 7. in »Učka« 8. januarja.

FRATELLI
NASCIMBEN

UVOZ - IZVOZ

NADOMESTNI DELI ZA AVTOMOBILE

IN ZASTOPSTVA
BOSCH - MARELLI - MERCEDES

Dovršeno opremljena delavnica za popravila električnega pribora in nadomestnih delov za avtomobile.

TRST
UL. CORONEO, št. 39 - Tel. 24-955

Emporio Barriera

TRST - ULICA ORIANI
ŠTEV. 7 - TEL. 94-457

GOSPODINJE - NEVESTE
MLADE MATEBE
VSI KI IMATE NAMEN KOGA OBDARITI,
OBIŠČITE NAS IN OGLEDTE SI NAŠE ZALOGE

SRAJCE
PLETENICE
NOGAVICE
MOSKO IN ŽENSKO PERILO
PLATNO, BRISACE, TKANINE NA
SPLOŠNO IN PODLOGE

Ivan Kerže

TRST - TRG S. GIOVANNI ŠT. 1 - TELEFON 50-19

Gostilničarji, gospodinje, novoporočenci!
Oglejte si v naši trgovini veliko izbiro vseh vrst kuhalnikov in štedilnikov na plin, tekoči plin, elektriko, les in premog najboljnih znamk Električni hladilniki in hladilniki na led - Najlepši darilni predmeti, servisi iz porcelana, umetno izdelane keramike, stekla in kristala
Prvovrstno posrebljeni pribor in pribor iz nerjavečega jekla

VSE ZA BARE, GOSTILNE, DOM IN KUHINJO!
Priporočamo se za nakup - PLAČILNE OLAJŠAVE

PROJEKTIRANJE - MONTAŽA CENTRALNIH KURJAV IN VODOVODNIH INŠTALACIJ KLEPARSTVO

Vošči srečno novo leto!

Ribarič Ivan

Zaloga trdega goriva in lesa

URAD:
TRST - ULICA CRISPI ŠTEV. 14 - TELEFON 93-502

SKLADIŠČE:
ULICA DELLE MILIZIE ŠT. 17-19 TEL. 96-510

UVOZ IZVOZ

TVRDKA USTANOVLJENA LETA 1883

Destilacija Janoušek

TRST - Barkovlje - TRIESTE - Barcola - TELEFON 29-963

Lastna proizvodnja in izvoz:
eteričnih olj za lekarniško uporabo in izdelavo parfumov; eteričnih olj za izdelavo dišečih mil in kozmetičnih izdelkov; esenc za izdelavo likerjev, sirupov in slaščičarskih proizvodov; neškodljivih barvil in aromatičnih kemičnih proizvodov.

SOSIĆ SOSSI MARIO

OPČINE, TRG MONTE RE 4 - TEL. 21-155

Prodajamo plinske, električne in druge štedilnike znamke „ZOPPAS“; radio aparate priznanih znamk in električni material

ZASTOPSTVO „LIQUIGASA“

Nabavite ga lahko v Bazovici, Padričah, Trebčah, Konkonalu in Velikem Repnu

Prodajamo tudi na obroko - Gene ugodne!

AVTOPODJETJE

STAR

Tovorni prevozi Osebnih avtobusnih prevozov

ULICA MORERI 7 - ROJAN

TRŽNI PREGLED

Zaradi praznikov so bile kupčije s kmetijskimi pridelki na italijanskih trgih zelo omejene. Prav zaradi tega je težko dati celoten pregled, iz katerega bi si lahko ustvarili vsaj bežno sliko o težnji razvoja cen.

Cene žita so v bistvu ostale neizpremenjene in so bile pravzaprav samo nominalne; pravih kupcij ni bilo. Vsekakor se pri kupcijah opaža še vedno velika previdnost. Na trgih z živino v Lombardiji je še vedno prevladovala ponudba. Kupcij je bilo sklenjenih le malo. Mrtvilo je vladalo tudi na trgu s prašiči. Zboljšal se je položaj prašičkov za rejo v primeri s prejšnjim tednom. Bolja je bila s telefi.

Povpraševanje po krmi je še vedno zelo veliko, ker vlada še vedno pomankanje. Tudi cena oljnih pogac je ostala v bistvu neizpremenjena. Seno na milanskem trgu fco postaja stane 3.300-3.500 lir stot, detelja 3.100-3.300; slama v šalah 1.150-1.220.

Cene sira so bile v Lombardiji v glavnem neizpremenjene. To je treba reči tudi glede masla. Samo na posameznih trgih je bilo opaziti lahno podražitev. Na ceno olivnega olja vplivajo neugodne vesti o letošnjem pridelku; ta je v Toskani zaostal za 20% v primeri s prejšnjim letom. Kljub temu ni povpraševanje posebno veliko. V južni Italiji je v tem pogledu nastopilo zopet mrtvilo. To je iznenadilo proizvajalce, ker je bila navadno kupčija pred prazniki zelo živahna. Pred prazniki je bilo povpraševanje po vinu prav zaradi praznikov precej živahno. Zato se je toliko bolj čutilo mrtvilo med prazniki. Cene so kljub vsemu še vedno čvrste. Na južnih trgih je bila kupčija s pomarančami in limonami razmeroma mirna.

ZITARICE

MANTOVA — Pšenica fina: 7.500-7.600, dobra 7.400-7.500; koruza fina 6.200-6.300, dobra 5.800-6.000; pšenična moka tipa »00« 9.400-10.200, tipa »0« 8.800-8.900, tipa »1« 8.500-8.600, tipa »2« 8.100-8.200. Neoluščeni riž: srednje vrste: P. 6 7.000-7.300; vialone nano 6.700-7.100; fin: vialone nero 7.500-8.000; extra: R.B. 7.500-8.000; Sesia 7.600-8.100; arborio 7.000-8.200. Oluščeni riž: srednje vrste: P. 6 11.800-12.200; vialone nero 13.100-13.300; fin: vialone nero 14-14.500; extra: R.B. 12.900-13.100; Sesia 13-13.200; arborio 13.500-16.000.

ZIVINA

MANTOVA — Voli za zakol I 230-260, II 210-230 teleta za zakol 380-440; volji za delo nad 4 let stari 320-380.000 za par; junci za delo od dveh in pol do štiri let 300-360.000 lir par; krave mlekarice 120-180.000 lir glava; debele svinje 100-160 kg 280-285 lir kg, 160-200 kg 290; suhi prašiči 30-50 kg 260 lir, 50-70 kg 240; prašiči za rejo 18-20 kg 5.200 lir komad.

ZIVINA

ROVIGO — Piščanci 650-670; kokoši 650-670; race 450-470; gosi 320-340; purani 480-500; zajci 250-270; sveža jajca 40-41.000 lir 1.000 komadov.

MLECNI IZDELKI

CREMONA — Maslo I 950-970, II 900-910, III 880-870, IV 830-840; trdi sir krajevne proizvodnje svež 540-550, majski 1952 600-630, zimski 1951 750-800; emmental svež 540-580, star 3 mesece 610-630; sbrinz svež 560-580, star 3 mesece 610-620; italico svež 420-450; provolone svež 550-570, star 3 mesece 610-630; taleggio svež 320-350.

OLJE

FIRENZE — Olivno olje pod 1 stop. kisl. proizv. 1952 445-455, do največ 1,50% kisl. 430-445, do največ 2,50% kisl. 420-430, do največ 4% kisl. 410-420; dvakrat rafinirano »A« 465-475; »B« 420-425; semensko olje navadno 355-365; olje iz zemeljskih lešnikov 380-385.

MILAN — Olje iz koruze 22.500 23 tisoč lir stot; ricinovo olje 43.500-44 tisoč; kokosovo olje 21-22.000; laneno olje 34-35.000.

VINO

MILAN — Cene za stop/stot fco milanska postaja: Piemont črno 10-10,5 stop. 470-490, 12-13 stop. 530-580; Barbera 480-610; Oltrepo pavese 10,5-11 stop. 470-490, 11-12 stop. 480-520; Mantovano črno 430-450; Valpolicella in Bardolino 550-590; Reggiano 10-11 stop. 460-490, 11-12 stop. 490-510; toskansko navadno 430-480; Marche črno 470-490; Barletta extra 13-14 stop. 485-515; Lecce 445-465; piemontski moškat 8.400-8.600 lir stot; moškat Oltrepo pavese 7.400-7.700 lir stot.

KONSERVIRANA ZIVILA

MILAN — Dvakrat koncentrirana paradižnikova konzerva proizv. 1952 v škatlah 5-10 kg 265-275 lir kg, v škatlah od 1 kg in 1/2 kg 290-300; trikrat koncentrirana paradižnikova konzerva v škatlah 5-10 kg 280-290; v škatlah od 1 kg in 1/2 kg 310-320. Grah v škatlah od 1 kg 210-230, v škatlah od 1/2 kg 230-350; fižol v stročju v škatlah od 1 in 1/2 kg 175-190; čebulice v kislu 240-260

lir kg. Marmelada fina v škatlah od 5 kg 230-260, v škatlah od 1/2 kg 260-280. KOZE

MILAN — Za kg italijanskih surovih kož: krave 290-320; volji 305-325; tele 6-8 kg 900-930; 8-12 kg 610-640; junci 20-26 kg 410-430. Cene za surove kože iz čezmorskih dežel: Cordova Siera 10-11 kg 550-565; Buenos Aires 10-11 kg 530-550; Bahia (suhe kože) 9-11 kg 470-490; Ceara (suhe kože) 9-10 kg 580-600; Capó (suhe kože) 18-20 liber 530-560; Addis Abeba do 12 liber 500-590 lir kg.

VRECE

MILAN — Nove vreče iz jute 680-700 gr (120x70) 210-220 lir, 700-730 gr 220-225; vreče iz jute (105x70) 550-730 gr 165-170 lir. Rabljene vreče iz jute 550-570 gr. (105x70) 145-150 lir; rabljene vreče iz jute za otrobo 115-120 lir.

RABLJENI AVTOMOBILI

RIM — Cene dobro ohranjenih avtomobilov:

Fiat 500 A (1938) 230-270.000 lir, (1947-48) 300-320.000; Fiat 500 B (1948-49) 320-370.000; C (1949-50) 440-490.000, (1951-52) 740-830.000.

Fiat 1100 A (1938) 230-260.000, (1947-48) 320.350.000; B (1948-49) 490-540.000; E (1949-50) 570-620.000, (1951-52) 740-830.000. Fiat 1500 D in E 440-520.000.

Fiat 1400 (1950) 680-730.000, (1951) 800-850.000, (1952) 900.000-1.000.000.

Fiat 500 giardinetta (les) (1949-50) 440-510.000, (1951) 550-600.000; Bevedere (1952) 760-830.000.

Lancia Aprilia 12 V. (1948-49) 680-780.000, Lancia Aurelia 1750 (1950) 1 milijon 280.000-1.380.000, (1951) 1 milijon 400.000-1.450.000, (1952) 1.520-1 mi-

lijon 620.000, Lancia Aurelia 1900 (1951) 1.550.000-1.650.000, (1952) 1 milijon 750.000-1.850.000.

PAPIR

VIDEM — Cene fco papirnica brez davkov: ovojni papir navaden 65-120 lir kg, fin 165-200; pisemski papir srednje fin 160-180, fin 240-300; tenek ovojni za pomaranče 260-260. Karton siv navaden 58 lir kg, bel navaden 100, karton patent 95 lir kg.

KAVA

TRST — Srednje cene za ocarinjeno kavo od uvoznika do grostista fco skladišče prodajalca v lirah za kg netto: **brasilka kava:** Rio N.Y. 5 1.230; Rio N.Y. 3 1.245; Santos Superior 1.360; Santos E.P. crivello 18 1.370; **srednje-ameriška kava:** Haiti naravna 1.330; Salvador 1.420; Kostarika 1.530; **arabska kava:** Gimma 1.330; Moka Hodeidah 1 1.385; **indonezijska kava:** Bali Robusta 1.155; **afriška:** Uganda prana in prečiščena 1.150.

Zadnje kvotacije z vira proizvodnje so naslednje: **brasilka kava:** fob pristanice vkrpanja v dolarjih za 50 kg: Rio N.Y. 5 53,40; Rio N.Y. 5 54; Santos Superior 58,50; Santos E.P. crivello 18 63; **srednje-ameriška:** cif Trst v dolarjih za 50 kg: Haiti naravna 60; Salvador 63,50; Kostarika 67; **arabska:** cif Trst v šilingih za 50 kg: Gimma 410; Moka Hodeidah 1 453; **indonezijska:** cif Trst v holandskih florintih za 100 kg: Bali Robusta 363; **afriška:** cif Trst v šilingih za cwt: Uganda prana in prečiščena 345.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO

Pšenica (stot. dol. za bušel) 229 1/2 234 1/2 232 1/2
Koruza " " " 162 1/2 167 1/2 162 1/2

NEW YORK

Baker (stot. dol. za funt) 36.50 36.50 36.50
Cin " " " 121.50 121.50 121.50
Svinec " " " 13.80 14.50 14.25
Cink " " " 12.50 12.50 8.75
Aluminij " " " 20. — 20. — 20. —
Nikel " " " 56.50 56.50 56.50
Bombaz " " " 33.55 35.50 33.35
Z. srebro dol. za steklenico 217. — 205. — 220. —

LONDON

Baker (f. šter. za d. tonu) 285 285 285
Cink " " " 114 114 114
Svinec " " " 98. — 94 1/4 104 1/2

SANTOS

Kava Santos C (kruzejrov za 10 kg) 197.40 197.40 196.30

Zaradi božičnih praznikov so bile nekatere važne borze na Zahodu po več dni zapre. Počivalo je tudi delo po bankah in v uredništvih, ki sestavljajo poročila o poteku poslov in cenah. Poročila se omejujejo na opisovanje položaja tik pred prazniki. Splošno je zahteval precejšnji optimizem glede svetovnega političnega razvoja. Ta optimizem seveda vpliva tudi na gospodarski razvoj in zlasti na cene. Od tod težnja za znižanjem cen.

V resnici so v zadnjem času cene nekaterih vrst blaga dosegle najnižjo točko po izbruhu vojne v Koreji. Tudi splošni kazalec cen nazarčuje. Tako je kazalec znanega ameriškega podjetja Moody o razvoju cen dosegel položaj, ki je samo za tri točke višji, kakor je bila raven 20. junija 1950 (5 dni pred izbruhom vojne v Koreji). Tudi kazalec Reuterja se je približal položaju, ki je nastal v juliju 1950, t. j. komaj nekaj dni po izbruhu korejske vojne. Povprečno so cene svetovnih surovin poskočile za 35% po začetku sovražnosti v Koreji. Danes je v glavnem ta razlika že izginila.

VLAJNA

Tik pred prazniki je bombaž na newyorški borzi dosegel najnižjo točko po izbruhu korejske vojne in nekaj časa notiral 23,10-23,15 stotinke dolarja za funt, medtem ko se je pozneje utrdil okoli 33,55-33,80 stotinke dolarja za funt.

Bolj čvrste so cene volne, ki je 26. decembra notirala v New York 95,5 stotinke dolarja za funt proti takojšnji izročitvi in 196,7 proti izročitvi v marcu. V Fraciji (Roubaix) je bila cena proti izročitvi v januarju 1440 frankov za kg; v Anversu 24.XII. proti izročitvi v januarju 191 belgijskih frankov za kg.

KAVČUK

Pred prazniki je kavčuk v Londonu kazal težnjo navzdol in nazdaval od 27% na 25 penjev, nakar se je ustalil na 25% penja.

KOZE

Dne 28. decembra so telečje kože (5-7 funtov) kvotirale v New Yorku 3,40 dolarja.

KOVINE

Glede pisnih kovin ni nastopila nikakršna posebna sprememba. Značilno je vendar napredovanje cene živega

srebra. Začetna cena v New Yorku je bila 28. decembra 217, zaključna pa 220 dolarjev za steklenico 76 funtov. Ameriška industrija še vedno kupuje večje količine bakra. Na londonskem trgu je baker notiral pred prazniki 275 funtov za tono cif, medtem ko je cink nazdaval na 80 funtov; fob Anvers je notiral 83-87 funtov; čisti cink 93-95 funtov; svinec je v Londonu pred prazniki napredoval od 96 1/2 na 97 1/2 in se nato ustalil okoli 96 7/8. Cin je v Londonu najprej nazdaval od 94 1/2 na 94 3/4, toda proti koncu se je zopet popravil in dosegel 94 1/2 funta za tono. V Zahodni Nemčiji so bile cene 23. decembra naslednje: svinec 129,78 DM za 100 kg, cink (baza East St. Louis) 115,88; baker 341,50; cin (99,9% čistoče) 1.160,00 DM za 100 kg.

HMEJL

Na nuernberskem trgu so bile cene tik pred božičem čvrste. Kupčije so šle lahko od rok. Dosežene so bile naslednje cene! Hallertauer 790 DM za 50 kg, Hersbrucker 720 in Wuerntenberger 750, Spalter nominalno 820 in Tettnanger 835. Povpraševanje je po ameriškem hmejlu.

SVINEC V AMERIKI DRAŽJI

Američan Smelting and Refining Company je 22. decembra zvišala ceno za 1/4 stotinke na 14 1/4 stotinke na funt. Sledila so takoj ostala podjetja.

ANGLJSKA VOLNA DRAŽJA

Tovarna Patons and Baldwins je povisala ceno pletilne volne za 1-2 1/2 penija za unco. Nova cena naj bi veljala do velike noči.

MIZARJI
KMETOVALCI
PODJETNIKI

Deske smrekove, macesne in trdih lesov, trame in parkete nudi najugodnejše

CALEA

Tel. 90441 T R S T
Viale Sonnino, 24

Vestnik KMEČKE ZVEZE

SEDEŽ: TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10 I. - TELEFON ŠT. 54-58

Več razumevanja za naše čebelarje

Čebelarstvo prištevamo navadno k postranskim vejam kmetijskega dejstva, kakor n. pr. kokošerejo, kunčerejo in podobno. Prav poredko dobimo čebelarja, ki bi mogel življati svojo družino edinole s čebelarstvom, kakor to lahko dela n. pr. z vrtnarstvom, z živinorejo itd.

Prav na tukajšnjem področju Tržaškega ozemlja je treba upoštevati tudi postranske veje kmetijstva in jih podpirati, kajti le s pridružitvijo teh h glavnim panogam je omogočen gospodarski obstanek marsikateri tukajšnji kmetije. Ta združitev kmetijskih vej je vpravl narekovana od posebnih talnih, vremenskih ter splošnih gospodarskih in tržnih razmer, ki vladajo na tem področju.

Čebelarstvo pa ni postranska veja samo za dopolnitev dohodkov kmetije s svojim pridelkom zdravilnega medu, marveč je tudi izredno važen činitelj v sadjarski panogi, ki zavzema pri tukajšnjem kmetijstvu vedno bolj vidno mesto. Uspešnega sadjarstva pa si ne moremo misliti brez ustreznega čebelarstva.

Cebele so najbolj pridne prenašalke cvetnega peloda ali prahu od cveta do cveta po sadnem drevmu; tako prispevajo z oplojevanjem cvetov v prav veliki meri k rodovitnosti našega sadnega drevja. V Kaliforniji in še po drugih deželah, ki prednjačijo v sadjarstvu, vabijo sadjarji na svoje farme čebelarje s čebelami, kadar so njihovi sadovnjaki v cvetju. Ako sami nimajo čebel, tedaj pospešujejo oploditelj njihovega sadnega drevja tuje čebele. Vedno bolj ali manj so se vse napredne dežele uvedle v svoji zakonodaji tudi varstvo prekršnih čebel s še posebnim oziranjem na dobo, ko cvete sadno drevje. Tedaj je n. pr. prepovedano škropljenje sadja s sredstvi, ki so čebelam škodljiva.

Na našem področju Tržaškega ozemlja je čebelarstvo razmeroma dobro razvito, čeprav nimamo več ustreznega združenja čebelarjev, ki bi varovalo njihove gospodarske koristi pred javnostjo in oblastmi. Po zasebnih ugotovitvah — uradnih na tem polju na žalost nimamo — je v ceni A Tržaškega ozemlja približno 1400 panjev čebel, oziroma okrog 50 čebelarjev. To število je že primerno za ustanovitev ustreznega združenja čebelarjev. V okviru naše Kmečke zveze, bi tako združenje lahko takoj začelo delovati kot poseben odsek.

Koristi takega združenja bi se pokazale zlasti v letih, kakršno je bilo mi-

„GOSPODARSTVO“

Izhaja vsak drugi petek. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Trst, Ulica Geppa 9, tel. 89-33. — CENA: posamezna številka 12; za Jugoslavijo din 15; za cono B din 10. — NAROČNINA: za STO in Italijo letna 400 lir, polletna 220 lir, Post. ček, račun v Gospodarstvu št. 11-7084; za Jugoslavijo letna 360 din, polletna 180 din, čekovni račun pri Komunalni banki: ADIT 6-90603-7 Ljubljana; za Cono B letna 260 din, polletna 140 din, naročnine se polagajo pri Centru tiska — Koper; ostalo inozemstvo 1 dolar. — OGLASI se naročajo pri PUBLIIPRESS, Trg C. Golodni 4, Trst, tel. 93-589, ali neposredno pri upravi »Gospodarstva«. — CENE OGLASOV: za vsak m/m višine v širini enega stolpca 40, za inozemstvo 60 lir. Glavni urednik dr. Lojze Berč. Odgov. urednik dr. Stanislav Oblak. Založnik: Založba »Gospodarstva«.

G. M. COLOMBIN & FIGLIO

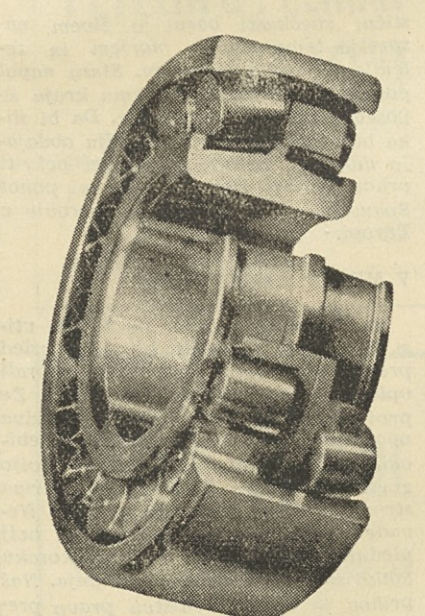
UVOZ - IZVOZ

PLUTOVINE
in IZDELKOV

Trst, Ulica I. della Croce 4
TEL. 94-570
Tigr. COLINTER - TRIESTE

SILVIO SERIN

Import - Export
TRIESTE
VIA MADONNA DEL MARE 4 - TEL. 80-80

CUSCINETTI A SFERE
ED A RULLI
Utensileria - Strumenti di misura
Orodje — Aparati za merjenje
Kroglični in valjni ležaji

nuio, ki je bilo slabo tudi za čebelarje. Združenje bi lahko ugodno rešilo mnogo važnih vprašanj, v prvi vrsti pa umno izkoriščanje paše s prevajanjem čebel ter preskrbo ustreznih prehrane čebelarjem za zimo.

V Tržaški prosti luki bi naši čebelarji lahko dobili po razmeroma nizki ceni onesnažen sladkor, ki se izreza iz vreč in ga je težko uporabiti v druge namene. Ob pomankanju takega sladkorja pa bi oblasti prav lahko dovolile izjemno dobavo tukajšnjemu čebelarjem usrezne količine carine prostega, navadnega sladkorja, kakor se je to dogajalo že za časa Avstrije, ko so naši kmetovalci dobivali sladkor po tovarniški ceni tudi za zboljšanje grozdnega mošta in vina.

Dobava sladkorja brez carine za take izjemne potrebe našega kmetijstva bi bila v veliko korist tukajšnjemu čebelarstvu in kmetijstvu na splošno, zlasti še, kadar prizadenejo gospodarstvo naravne neizgode.

Usihanje črešenj

V zadnjem desetletju se sliši tudi po naših krajih vedno več o množičnem usihanju črešenjev dreves. Naši kmetovalci na splošno, zlasti pa sadjarji v Miljskih hribih so zaradi tega zelo za-

KMEČKI KOLEDAR

VAŽNA KMEČKA DELA V ZACETKU JANUARJA

Na polju in njivi: Razvažajmo gnoj in greznico in če zemlja ni preveč blatna, preorimo in pripravimo jo za spomladansko setev. Za saditev krompirja je tudi najbolje, ako zemljo pripravimo že sedaj. Hlevski gnoj moramo dopolniti z ustreznimi umetnimi gnojili. Robido in živo mejo uničujemo najlažje v zimskem času z zažiganjem in izkopavanjem. Pomni, da se v robidi in živi meji najlažje skriva in razmnožuje raznovrstni škodljivci mrčes in prezimijo različne rastlinske bolezni. Odvodne jarke na polju moramo po potrebi očistiti in poglobiti, da se bo voda po njih redno odtekal.

Na vrtu: Na sončni, zavetni strani si napravimo steklenjak ali zaprto toplo gredo. Vanjo sejamo zgodnjo glavno solato, zelje, kolerabico in morda še drugo vrtnino, ki jo bomo presajali marca meseca na prosto. Ako je zemlja godna in vreme to dopušča, prekopavamo vrt in pripravljamo zemljo za zgodnjo setev. V sočno in zavetno lego lahko že sejemo solato reziko (solatino), peteršilj, korenček, špinac in rano redkico. Na odprto, tudi vetrovno lego pa sadimo še česen in čebulček.

Vinograd v sončni in zavetni legi prekopaj ako le zemlja ni preveč mokra in sej zgodnji grah, kakor so sorte: ekspres, nizek provensalski, čudež ameriški itd. Ta čas je tudi najprimernejši za popraviljanje porušenihi zidov.

V sadovnjaku: Vse sadno drevje moraš obrezati in očistiti, če tega nisi napravil že v decembru. Zadnji čas je, da pripraviš jame za sajenje mladih sadnih drevesec ter si ta tudi naročiš. Naročaj le znane, donosne sorte sadnih dreves in pazi, da bodo zdrava in krepko razvita.

V vinski kleti: Sodi s pretočenim mladim vinom morajo biti vedno polni in dobro zamašeni. Vino za domačo rabo hrani v majhnih sodčkih ali pa v velikih steklenikah (demižankah). Ne odpiraj po nepotrebnem vinskih sodov, ker zrak večinoma kvari dobro vino. Vino v kleti obnavaj pri hudim mrazu; toplota v kleti naj bo okoli 10 stopinj Celzija.

V šrambi: Krompir, pesa in drugo korenje zmrazno lahko že pri minus 2 stopinjah Celzija, če traja mraz več časa. Ako nimaš toplotera pri rokah,

skrbljeni. Doslej še niso strokovnjaki na žalost mogli dognati, kateri je pravi vzrok, zaradi katerega se česnje tako pogosto posušijo.

Po mnenju italijanskega strokovnjaka prof. Ruija je teh vzrokov več: gnitje korenin, tvorba in bule na koreninah, črvi v lesu, črvi v plodu, nepravilna podlaga za cepič, zgrešeno in pomanjkljivo gnojenje itd.

Proti glivničnim boleznim, ki rade napadajo česnje (gniloba cvetov in plodov, mrežavost ali luknjavost listov in podobno) moramo črešnjava drevesa škropiti po zimi z 3 do 4% bordojske brozge. Spomladi, takoj ko odpade cvetje in še enkrat, kakih 15 do 20 dni pozneje, pa škropimo črešnje s škroplilnim žveplom (1 kg Mornino žvepla na 100 litrov vode), kateremu primešamo približno enako količino praha kafaro ali podobnega bakreno apnenega prahu.

Med mrčesom, k česnjam najbolj škodujejo, je treba v prvi